

Asia: VN/6432/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

1 Hallituksen esityksen yleiset perustelut

Yleiset kommentit ehdotuksista

-

Nykytilan arviointiin liittyvät kommentit

-

2 Hallituksen esityksen vaikutukset

Taloudelliset ja muut vaikutukset toiminnanharjoittajiin

-

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

-

Ympäristövaikutukset

-

Yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Onko esitysluonnoksessa jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, mitä?

-

Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin

Yleiset kommentit

-

1 luku Yleiset säännökset

1 § Lain soveltamisala

-

2 § Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Lain soveltamisalaa laajennetaan 2 §:ssä biomassapolttoaineisiin, ”joiden käyttöä tai tuotantoa koskevaan investointihankkeeseen on valtionavustuslain (688/2001) tai muun lain nojalla myönnetty valtionavustusta.”

Alkuperäinen kestävyyslaki on koskenut bionestelaitoksia, jotka on rakennettu vasta lain voimaantulon jälkeen. Kestävyyslain muutos tuo soveltamisalaan useita laitoksia, joita on rakennettu tuella 2000-luvun alussa. Valtionavustuskytkentä olisi selkeyden vuoksi syytä rajata vain niihin laitoksiin, joiden valtionavustuspäätöksessä on määrätty mm. kestävyysjärjestelmän olemassa olosta ja kestävyyskriteerien osoittamisesta.

Kyseistä säännöstä tulisi muuttaa seuraavasti:

”Kuitenkin vain niiltä osin kun valtionavustuspäätöksessä [POIS: voidaan tarkemmin määrätä] on määrätty, miten tämän lain kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskevaa 12–25 §:ää sovelletaan tuettavaan investointihankkeeseen, ja tuen saajan velvollisuudesta selvittää tuen myöntäjälle, miten kestävyyskriteerien täyttyminen on osoitettu.”

2 a § Velvollisuus osoittaa kestävyys

Kannatamme direktiivin mukaista soveltamista kokonaislämpöteholtaan vähintään 20 MW kiinteiden biomassapolttoaineiden laitoksiin siten kuin se määritellään päästökauppa-laissa. Vaatimusta ei ole tarvetta laajentaa päästökauppalain 4 § mukaisesti kaukolämpö-verkkoon liitettyihin laitoksiin. Lain perusteluihin tulisi lisätä tätä selventävä kirjaus: ”Velvoite ei myöskään koske päästökauppalain 4 §:n mukaisesti kokonaislämpötehon alittavia laitoksia”

2 b § Oikeus kestävyden osoittamiseen

-

3 § Viranomaiset ja niiden tehtävät

-

4 § Määritelmät

-

2 luku Kestävyyskriteerit

5 § Kestävyyskriteerien soveltaminen

-

5 a § Jätteet ja tähteet

-

6 § Kasvihuonekaasupäästövähennys

Kasvihuonekaasupäästövähennystä koskeva 6 § on epäselvä ja vajaa. Lain soveltamisalan piiriin on tulossa hyvinkin pieniä toimijoita, joten sääntelyssä tai vähintään ohjeilla pitäisi pyrkiä selkeyteen. Erityisesti koska direktiivin liite on erittäin vaikeaselkoinen. Vertailussa käytettävät fossiilisen polttoaineen khk-päästöarvot olisi vähintään mainittava laissa. Laskennan osalta tulisi harkita asetuksen antovaltuutusta, jolloin tekninen laskenta voitaisiin tarvittaessa esittää asetuksessa.

Lain perusteluihin tulisi lisätä kaksi selventävää tulkintaa:

- RED II liitteissä käytettävä laitoksen hyötysuhde on laitoksen suunnitteluparametri.
- Khk-vaatimuksen täyttymisen voi osoittaa tekemällä kertaluontoisen tarkastelun ”biomassapolttoaineen tuotantojärjestelmittäin”, missä lasketaan suurin vaatimuksen täyttävä kuljetusmatka ja tämän jälkeen osoittamalla kuljetusmatkan pituuden pysyvän enimmäispituuden sisällä. Kuljetusmatkan saa osoittaa joko todellisena kuljetusmatkana tai lähtö- ja käyttöpaikan laskennallisena etäisyytenä. Biomassapolttoaineen tuotantojärjestelmänä on mainittu RED II liitteessä mm. ’Puuhake metsätaloudesta peräisin olevista tähteistä’

Lain perusteluissa tulisi käyttää samaa ilmaisua kuin 6 §:ssä: ”laitoksissa, jotka aloittavat toimintansa” eikä ”fyysinen tuotanto on alkanut”. Laitoksen tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa vähennysvaatimuksen toteutumiseen on erittäin rajallinen ja suurempi käytännön merkitys on maantieteellisellä sijoittumisella ja laitoksen hyötysuhteella. Koska direktiivin kirjaus viittaa laitokseen, joka on aloittanut toimintansa, lain perusteluissa tulisi selkeyttää, että vaatimus koskettaa vain täysin uusia sähköä, lämpöä tai jäähdytystä tuottavia laitoksia. Näin ollen laitos muuttuisi uudeksi vasta, kun kaikki ennen vuotta 2021 käyttöönotetut yksiköt on uusittu. Tällöin toiminnan-harjoittajalla olisi tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kriteerin täyttymiseen.

6 a § Muut biomassapolttoaineista tuotettua sähköä koskevat vaatimukset

-

7 § Biologinen monimuotoisuus

-

8 § Maankäytön muutos

-

9 § Turvemaiden kuivattaminen

-

10 § Metsäbiomassaa koskevat kriteerit

Energiateollisuus kannattaa kriteerit rajoittamista direktiivissä asetettuihin. Näiden osalta on pystytty arvioimaan vaikutukset suomalaiseen metsätalouteen ja minimoimaan ainespuun sekä energiajakeen vaatimusten eriytyminen. Korostamme, että suomalaisen metsätalouden kestävyys on toimiva kokonaisuus sääntelyä ja vapaaehtoisia toimintatapoja. Vapaaehtoisilla toimilla voidaan puuttua nopeasti, kustannustehokkaasti ja joustavasti merkittäviin kestävyysongelmiin kaikki sidosryhmät huomioiden.

Hankinta-aluetta koskeviin lain perusteluihin tulisi täsmentää, että jos maatason selvitys osoittaa tiettyjen kriteerien täyttyvän, näitä kriteereitä ei ole tarpeen osoittaa hankinta-alueella.

10 a § Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevat vaatimukset

-

3 luku Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen

12 § Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat vaatimukset

Merkittävä määrä Suomessa käytetystä puupolttoaineesta täyttää kestävyyskriteerit ja toiminnanharjoittajan hankinta voidaan todeta olevan uskottavasti kestävä. Laki johtanee kuitenkin myös näiden kohdalla päästökaupan tarkkailumääräysten pakottamana eräkohtaiseen seurantaan. Lain toimeenpano-ohjeissa on syytä pyrkiä hallinnollisen taakan kannalta kevyeen ratkaisuun tällaisiin tilanteisiin.

16 § Hyväksymispäätöksen voimassaolon päättymisen

-

19 § Hyväksymispäätöksen siirto

-

22 § Toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus

-

23 § Kestävyystodistukset

-

24 § Vapaaehtoiset järjestelmät

-

25 § Tietojen säilyttäminen valvontaa varten

-

5 luku Valvonta

31 § Kestävyysselvitys

Pidämme tärkeänä, että kestävyys osoittaminen voidaan laitoksilla yhdistää mahdollisimman pitkälle päästökauppalaan edellyttämään todentamiseen. Perusteluissa voisi todeta, että kestävyys selvityksestä ei ole tarvetta pyytää todentajan lausuntoa maatason kriteereitä osoitettaessa, sillä viranomaisvalvonta kattaa seurannan. Lain perusteluissa tulisi tarkentaa, että kestävyys selvitys sisältäisi vain tiedot käytettyjen biomassapolttoaineiden maantieteellisestä alkuperästä ja raaka-ainetyypistä.

Perusteluissa olisi myös syytä linjata, että RED II:n 30 artiklan 3 kohdassa asetettu velvoite julkaista tiedot koskisi Energiavirastoa.

32 § Tiedonsaantioikeus

-

34 § Energiaviraston tarkastusoikeus

-

36 § Virka-apu

-

6 luku Erinäiset säännökset

39 § Muutoksenhaku

-

7 luku Voimaantulo

43 § Kestävyysselvityksen toimittaminen

-

Siirtymäsäännös

Lakiin esitetty siirtymäsäännös on erittäin tärkeä tapa ratkoa ongelmallista tilannetta, jossa toiminnanharjoittajien käytössä on ennen kestävyysjärjestelmän luomista hankittua kestävä polttoainetta. Nämä erät pitää voida osoittaa kestäviksi toiminnanharjoittajan omalla selvityksellä.

Toimeenpano ja seuranta

Yleiset huomiot ja kommentit

Energiateollisuus kiittää TEMiä direktiivin nopeasta toimeenpanosta. Kuten esityksessä todetaan, Energiaviraston ohjeistuksen osalta tulee kiire. Ohjeet tulisi olla valmiina hyvissä ajoin ennen vuoden loppua.

Muut kommentit

Kommentit

-

Makkonen Jukka
Energiateollisuus ry - Jukka Makkonen